

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Televíziós műsorsorozat címének védelmével és a sorozat folytatásával kapcsolatos szerzői jogi kérdések

Ügyszám: SzJSzT-15/13.

A Fővárosi Törvényszék által feltett kérdések:

A szakértő feladata annak megállapítása, hogy

- 1) Állapítsa meg, hogy a Sorozat 1.) illetve Sorozat 2.) évad szerzői jogi szempontból milyen műfajú: reality show vagy szocio dokumentumfilm, önálló filmalkotásnak minősül-e vagy filmalkotások összességének.
- 2) Állapítsa meg, hogy a Sorozat, mint cím szerzői alkotásnak minősülő eredeti alkotás vagy pedig kézenfekvő címválasztás?
- 3) Állapítsa meg, hogy a 12/F/1. alatti Handout-ban megnyilvánuló koncepció vagy formátum szerzői jogi szempontból eredeti alkotásnak minősül-e, ha igen mely elemei utalnak az eredeti alkotásra.
- 4) Nyilatkozzon, hogy a Sorozat 2. című mű felhasználta-e a Sorozat 1. c. művet illetve annak szerzői alkotásnak minősülő részét. Ha igen, mely részét? A Sorozat 2. c mű a Sorozat 1. c. mű átdolgozásának minősül-e?
- 5) Adjon választ továbbá felperesnek a 20/F/2. alatt szereplő beadványában foglalt kérdéseire, amennyiben az előző kérdésekre adott válaszaiban azokat nem érintené és szerzői jogi szempontból a kompetenciája körébe tartozik.

Az eljáró tanács szakvéleménye:

Ad 1.) és ad 3.)

Az 1. és 3. kérdés összefüggésére tekintettel az eljáró tanács a két kérdést együtt válaszolja meg. Az eljáró tanács álláspontja szerint a Sorozat, egy egységes koncepció, szinopszis alapján létrehozott televíziós szocio-dokumentumfilm sorozat. Alperes bár több helyen hivatkozik a műsorformátumra, de ezt az adott ügyben Eljáró Tanács nem látja relevánsnak, mivel ezt dokumentumfilmnek tekinti. A hazai joggyakorlat, illetve uralkodó elméleti álláspont szerint a műsorformátumok általánosságban ötletnek tekinthetők, az ötletet pedig a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) 1. § (6) bekezdése értelmében önmagában nem illeti meg szerzői jogi védelem. Ennek folytán, amint arra az SZJSZT szakvéleményeiben több alkalommal kitért és határozott álláspontot alakított ki (SZJSZT 26/00, SZJSZT 09/00, 24/08), a műsorformátumokat önmagukban, általánosságban nem illeti meg a szerzői jogi védelem. Más a helyzet a formátum alapján létrejött egyes audiovizuális, illetve filmalkotásokkal vagy azok egyes önálló egyéni eredeti alkotásjelleggel bíró elemeivel kapcsolatban, melyek, mint önálló szerzői művek, illetve alkotáselemek szerzői jogi védelem alatt állhatnak.

Bár a műsorformátum, mint ötlet, önmagában nem tárgya a szerzői jogi védelemnek, a formátum egyes elemei, pl. a műsorsorozat sajátos címe, a sorozatban megjelenő jellegzetes és

eredeti alakok, szereplők kialakítása, a sorozaton végigmenő különleges egyéni eredeti dramaturgiai séma, forgatókönyvi vagy szinopszis elemek, vizuális tervek stb. állhatnak szerzői jogvédelem alatt. A Szjt. 1. § (2), illetve (3) bekezdése alapján ugyanis a szerzői jogi védelem – függetlenül attól, hogy az adott műfajtát a törvény megnevezi-e vagy nem – a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni eredeti jelleg alapján illeti meg; a védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől. Ennek megfelelően mindig valamely konkrét esetben lehet eldönteni, hogy az adott műsorleírás, formátum tartalmaz-e olyan különleges alkotáselemeket, amelyek, mint egyéni eredeti szerzői művek, védelem alatt állnak-e.

A periratok között 12/F/1 alatt található „hand-out“ elnevezésű dokumentum az eljáró tanács álláspontja szerint egy gyártási tervet és dokumentumfilm szinopszis elemeket ötvöző anyag. A dokumentum első 4 oldala a koncepció megfogalmazása és gyártási terv, amely nem tartalmaz az ötlet szintjét meghaladó egyéni eredeti alkotáselemeket. A dokumentum utolsó két oldalán megjelenő elképzelt adás leírása („Egy elképzelt adás, egy elképzelt családdal“) megfelel egy szerzői jogi védelem alatt álló dokumentumfilm szinopszishoz. Megállapítható, hogy mind az első, mind a második évad filmjei e kétoldalas, egyéni, eredeti jellegű dokumentumfilm szinopszis alapján készültek.

Ad 2.)

Az Szjt. 16. § (2) bekezdése alapján a szerző engedélye szükséges a mű sajátos címének a felhasználásához. E körben vizsgálendő, hogy a Sorozat cím sajátosnak mondható-e? A „Sorozat” szóösszetétel a magyar nyelv sajátosságait frappánsan kihasználja, több jelentésréteget, asszociációs lehetőséget hordoz. Figyelemmel az SZJSZT címek jogvédelmére illető szigorú értelmezési gyakorlatára is (SZJSZT 08/86, 26/03, 22/10, 24/08 vélemények) az eljáró tanács álláspontja szerint a „Sorozat“ cím az Szjt. 16. § (2) bekezdése értelmében sajátos címnek minősül, és így önálló szerzői jogi védelemre érdemes.

Ad 4.)

A Sorozat 2. című sorozat az 1. résznek a hand-out utolsó két oldalán megjelenő, szerzői műnek minősülő szinopszisa alapján készült és egyértelműen felhasználta az első sorozat dramaturgiai felépítését, szerkezetét, valamint egyéb elemeit, úgy, mint a képi világot, a Sorozat stáb karaktereit, a főcím grafikát és a zenét.

Az Eljáró Tanács azt a kérdéskört nem vizsgálta, hogy az egyes alkotás elemek mennyiben a felperes szerzői művei vagy mennyiben származtak másoktól.

Az Eljáró Tanács rámutat, hogy nem átdolgozásról van szó, hanem az első sorozat szinopszisának felhasználásáról.

Ad 5.)

Mindazon kérdések, melyek az Eljáró Tanács kompetenciájába tartoztak, megválaszolásra kerültek az 1-4. kérdésekre adott válaszokban.

dr. Sár Csaba
a tanács elnöke

dr. Kricsfalvi Anita
a tanács előadó tagja

Rózsa János
tanács szavazó tagja